

reflexion

Bortskämda patienter eller anpassad vård?

»Vi bokar resor och teaterbiljetter, betalar räkningar och köper aktier på nätet dygnet runt. Sitta i telefonkö för att beställa tid ligger helt enkelt inte rätt i tiden!«

ett nytt uttryck lanserades nyligen i medierna, McDonaldseffekten, som beskriver när unga människor, som anses ha för vana att omgående få sina behov tillfredsställda, uppsöker akutmottagningar i onödan.

Det känns trist att peka ut unga som en särskilt krävande patientgrupp, men det är ju helt klart att livsstil och sjukvårdsbehov förändras över tid. Yngre människor har ett annat förhållningssätt till vård och service, vilket medför att sjukvården måste anpassa sig och planera morgondagens sjukvård efter vardagarnas behov. Vår egen vardag ser i dag annorlunda ut än tidigare. Vi bokar resor och teaterbiljetter, betalar räkningar och köper aktier på nätet dygnet runt. Sitta i telefonkö för att beställa tid ligger helt enkelt inte rätt i tiden!

Primärvården borde i större utsträckning kunna erbjuda drop-in-besök, kvällsmottagning och telefonrådgivning. Möjligheter att boka/avboka tid via nätet och kommunikation via chattsidor är några saker som även specialistmottagningar skulle kunna erbjuda. Inom min egen specialitet, kvinnosjukdomar, finns massor med lämpliga områden för drop-in-verksamhet, som till exempel testning och behandling mot könssjukdomar, cellprovstagning, preventivmedels- och abortrådgivning.

Att förbättra tillgängligheten behöver absolut inte innebära att fler konsumerar vård, det är ju fortfarande vi som vårdgivare som avgör vilka utredningar och åtgärder som ska utföras samt för vilka patienter. Vi har ju det medicinska ansvaret, det kan vi inte lämna ifrån oss!

Lena Marions
medicinsk redaktör
lena.marions@lakartidningen.se

Foto: Lasse Fredriksson

ST-läkarna Maria Tydén och Nils Block fick börja sin ST på infektionskliniken i Västerås med att gå parallellt med sjuksköterskor. **AKTUELLT** Sidan 1804

signerat

1799 Åtalet som rör upp känslor *Marie Wedin*

reflexion

1795 Bortskämda patienter eller anpassad vård? *Lena Marions*

It debatt

1800 Företagshälsovården felande länsken i rehabiliteringsgarantin *Jan Rosén, Ragnhild Ivarsson-Walther, Bengt Lindén, Mats Berg, Birgitta Gottfries Dahlberg, Sofia Åström Paulsson, Karin Nord*

1801 Apropå! Journalsystem och patientsekretess
Splittrade system kostar liv och resurser *Jakob Endler*

Apropå! Tvångsvård och förhastade slutsatser
Ingen har ännu dragit några slutsatser *Herman Holm, Anna Björkdahl, Emma Björkenstam*

aktuellt

1802 »Man är mer produktionsläkare än utbildningsläkare«

1803 Tuff arbetsmiljö för många AT-läkare

1804 Astrid Lindgren-fallet: Rättegången

inledd »Hon har inte givit tiopental«

1805 Åklagare utreder hyrläkarföretag för misstänkt arbetstidsbrott

1806 »Patienten ska utgöra en skyddsbarriär«

Checklistan leder till säkrare vård – och trevlig lunchsällskap

1808 I Västerås går ST-läkare parallellt med sköterskor

medicinsk kommentar

1812 Systoliskt blodtryck på 130–135 idealiskt vid typ 2-diabetes. Två nya metaanalyser ger vägledning för behandling *Peter M Nilsson*

nya rön

1814 P-piller ger ingen viktuppgång *Ingela Lindh*

350 miljoner individer världen över har typ 2-diabetes *Anders Hansen*

1815 Hög chokladkonsumtion – lägre kardiovaskulär risk *Karin Sundström*

Foto: Colourbox

Smärta i rörelseapparaten hos elitidrottare är vanligt och har oftast muskuloskeletal genes. I artikeln redovisas ett fall av fibrotisk okklusion av arteria iliaca hos en 46-årig elitcyklist. Sidan 1825

Foto: Lennart Hyse/Scanpix

Läkartidningen

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Lakartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Medicinsk redaktionschef
Stefan Johansson (pediatrik) 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Anne Brynolf (studentredaktör)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren (allmänmedicin)
Lena Marions, docent (obstetrik och gynekologi)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering)
08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering)
08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering)
08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering)
08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator)
08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 41 600 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

organ för
sveriges läkarförbund grundad 1904

Sömnapné kan ge störd kognition hos äldre kvinnor *Anders Hansen*

Plasmabyte gav effekt vid EHEC-infektion *Anders Hansen*

1816 Korttidsterapi effektiv vid post-traumatiskt stressyndrom
Anders Hansen

Vitamin D och kalcium utan verkan mot hudcancer *Karin Sundström*

Klinik och vetenskap

1819 Klinisk översikt Ovanliga ärftliga former av blödarsjuka. Blödningssymtom, familjehistoria och laboratorieanalyser ger diagnosen *Karin Knobe, Jan Astermark, Erik Berntorp, Andreas Hillarp, Karin Strandberg, Peter J Svensson*

1825 Fallbeskrivning Cykling på elitnivå kan ge arteriell insufficiens. Iliaca-ocklusion hos elitcyklist feltolkades länge *Francis Rezk, Christer Drott*

1828 Fallbeskrivning Apné hos nyfödd. När är risken över om modern fått opioid under förlossningen? *Magnus Lichtenstein*

1831 ABC om Handläggning vid hotande förtidsbörd *Annika Eklundh, Charlotta Grunewald*

Läkemedelsfrågan

1836 Säker tidsmarginal mellan opioid-intag och partus går inte att fastställa *Magnus Axelsson, Anna Eriksson*

debatt och brev

1839 Varför fara med osanningar om depressioners orsaker? *Shai Mulinari*

1840 Psykospatient bör få boll- eller kedjetäcke *Ann Klockars*

1841 Oetiskt med generell krav på rökstopp inför kirurgi *Ingemar Engström*

1842 Svenskarna nobbar sexundersök-

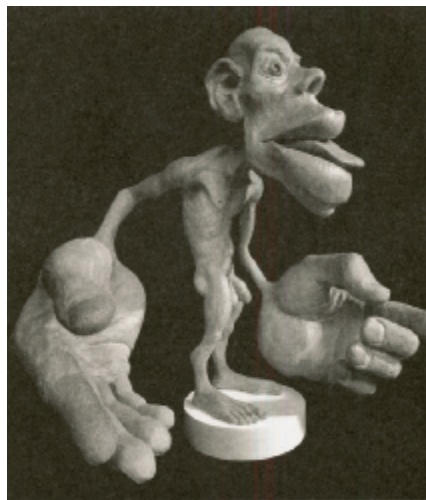

Foto: The Natural History Museum/London

KULTUR Storleken av kroppens olika delar framställda i proportion till hur stor »plats« de tar i hjärnan. Sidan 1846

ningar – nya metodologiska grepp krävs *Claes Herlitz*

1844 Barnsjukhuset i Hanoi 30 år: Ett imponerande resultat av svensk-vietnamesiskt samarbete *Yngve Hofvander*

Mer debatt på Lakartidningen.se

kultur

1846 Hjärnan kan styra handen – men handen kan forma hjärnan *Gabor Hont*

1848 Recensioner

1849 lediga tjänster

1851 platsannonser

1873 meddelanden

1874 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

Rättelse

I förra numret av Läkartidningen publicerade vi en felaktig AT-lista. I detta nummer på sidan 1810 finns en rätt version.

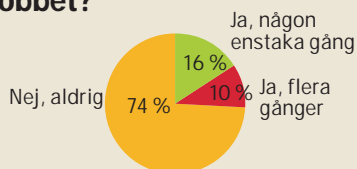
TIPSA LÄKARTIDNINGEN

Har du ett nyhetstips – ta kontakt med redaktionen! Mejla till: tipsa@lakartidningen.se
Tala om ifall du vill vara anonym!

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

webbfrågan:

Har du blivit filmad av patient eller anhörig i jobbet?

371 hade svarat den 19 september kl 11.00.